

سالنمای

سال ۱۳۸۷ ایرانی

(مبدأ هجری خورشیدی)

۳۷۳۳ مبدأ اندازه‌گیری گاهشماری ایرانی

۱۴۲۹-۱۴۳۰ هجری قمری

۲۰۰۸-۲۰۰۹ میلادی

رضا مرادی غیاث آبادی

www.ghiasabadi.com

همراه با

راه‌نمای زمان جشن‌های ملی ایران باستان

برای آگاهی بیشتر در این باره بنگرید به کتاب:

جشن‌ها و گردهمایی‌های ملی ایران باستان

از همین نگارنده، چاپ دوم، ۱۳۸۶

ارمغان باد سالی خوش و خرم به همه

سرزمین های ایرانی

اوستا، تشریشت

نقطه تحویل سال نو ایرانی

ساعت ۹ و ۱۵ دقیقه و ۱۲ ثانیه بامداد
روز پنجشنبه، یکم فروردین ماه ۱۳۸۷
برابر با ۱۲ ربیع الاول ۱۴۲۹ هجری قمری و
۲۰ مارس ۲۰۰۸ میلادی
بر مبنای طول سال اعتدالی گاهشماری ایرانی
(بنگرید به پیوست پایان سالنما)

شورای مرکز تقویم مؤسسه ژئوفیزیک در تقویم رسمی کشور،
لحظه تحویل سال را بر مبنای طول سال متغیر
ساعت ۹ و ۱۸ دقیقه و ۱۹ ثانیه بامداد
روز پنجشنبه، یکم فروردین ماه ۱۳۸۷ اعلام کرده است.

March 2008

ربيع الاول ۱۴۲۹

فروردین ۱۳۸۷

Saturday 22

۱۴

۳

شنبه

تعییل جشن نخستین شنبه سال

نوروز

Sunday 23

۱۵

۴

یکشنبه

تعییل

نوروز

Monday 24

۱۶

۵

دوشنبه

.

Tuesday 25

۱۷

۶

سهشنبه

دروز امید / دروز شادباش نویسی تعییل

زادروز پیامبر اسلام و امام جعفر صادق

Wednesday 26

۱۸

۷

چهارشنبه

جشن نخستین چارشنبه سال

.

Thursday 27

۱۹

۸

پنجشنبه

.

Friday 28

۲۰

۹

آدینه

.

March 2008

ربيع الاول ۱۴۲۹

فروردین ۱۳۸۷

Saturday 29

۲۱

۱۰

شنبه

جشن آبانگاه

Sunday 30

۲۲

۱۱

یکشنبه

Monday 31

۲۳

۱۲

دوشنبه

تعطیل

روز جمهوری اسلامی ایران

Tuesday April

۲۴

۱۳

سه‌شنبه

تعطیل

جشن سیزده‌بدر

Wednesday 2

۲۵

۱۴

چهارشنبه

Thursday 3

۲۶

۱۵

پنج‌شنبه

Friday 4

۲۷

۱۶

آدینه

April 2008

ربيع الاول ١٤٢٩

فروردين ١٣٨٧

Saturday

5

٢٨

١٧

شنبه

سروش دوز، جشن سروشگان

Sunday

6

٢٩

١٨

يكشنبه

Monday

7

٣٠

١٩

دوشنبه

فروردين دوز، جشن فروردينگان

Tuesday

8

ربيع الثانى

٢٠

سهشنبه

Wednesday

9

٢

٢١

چهارشنبه

Thursday

10

٣

٢٢

پنجشنبه

Friday

11

٤

٢٣

آدینه

April 2008	ربيع الثاني ١٤٢٩	فروردین ١٣٨٧
Saturday 12	٥	٢٤ شنبه
Sunday 13	٦	٢٥ يكشنبه
Monday 14	٧	٢٦ دوشنبه
Tuesday 15	٨	٢٧ سه شنبه
Wednesday 16	٩	٢٨ چهارشنبه
Thursday 17	١٠	٢٩ پنجشنبه
Friday 18	١١	٣٠ آدینه

April 2008	ربيع الثاني ١٤٢٩	فروردین ١٣٨٧
Saturday 19	١٢	٣١ شنبه
Sunday 20	١٣	یکشنبه اردیبهشت
Monday 21	١٤	٢ دوشنبه جشن گیاه‌آوردی
Tuesday 22	١٥	٣ سه‌شنبه اردیبهشت‌روز. جشن اردیبهشتگان
Wednesday 23	١٦	٤ چهارشنبه
Thursday 24	١٧	٥ پنج‌شنبه
Friday 25	١٨	٦ آدینه

April 2008	ربيع الثاني ١٤٢٩	ارديبهشت ١٣٨٧
Saturday 26	١٩	٧ شنبه
Sunday 27	٢٠	٨ يكشنبه
Monday 28	٢١	٩ دوشنبه
Tuesday 29	٢٢	١٠ سهشنبه جشن چهلم نودوز
Wednesday 30	٢٣	١١ چهارشنبه
Thursday May	٢٤	١٢ پنجشنبه
روز جهانی کار و کارگر		
Friday 2	٢٥	١٣ آدینه

May 2008		ربیع الثانی ۱۴۲۹	ارویشت ۱۳۸۷	
Saturday	3	۲۶	۱۴	شنبه
Sunday	4	۲۷	۱۵	یکشنبه گاهنبار میدیوزرم. جشن میانه بهار. جشن بهارنبد / روز پیام آوری زرتشت
Monday	5	۲۸	۱۶	دوشنبه
Tuesday	6	۲۹	۱۷	سهشنبه
Wednesday	7	جمادی الاول	۱۸	چهارشنبه
Thursday	8	۲	۱۹	پنجشنبه
Friday	9	۳	۲۰	آدینه

May 2008 جمادی الاول ۱۴۲۹ اردیبهشت ۱۳۸۷

Saturday	10	۴	۲۱	شنبه
.				
Sunday	11	۵	۲۲	یکشنبه
.				
Monday	12	۶	۲۳	دوشنبه
.				
Tuesday	13	۷	۲۴	سهشنبه
.				
Wednesday	14	۸	۲۵	چهارشنبه
.				
Thursday	15	۹	۲۶	پنجشنبه
.				
Friday	16	۱۰	۲۷	آدینه
.				

May 2008

جمادی الاول ۱۴۲۹

ارویشت ۱۳۸۷

Saturday	17	۱۱	۲۸	شنبه
.				
Sunday	18	۱۲	۲۹	یکشنبه
.				
Monday	19	۱۳	۳۰	دوشنبه
.				
Tuesday	20	۱۴	۳۱	سهشنبه
.				
Wednesday	21	۱۵	چهارشنبه خرداو	ارغاسوان. جشن گرما
.				
Thursday	22	۱۶	۲	پنجشنبه
.				
Friday	23	۱۷	۳	آدینه
.				

May 2008 جمادی الاول ۱۴۲۹ خرداد ۱۳۸۷

Saturday	24	۱۸	۴	شنبه
<hr/>				
Sunday	25	۱۹	۵	یکشنبه
<hr/>				
Monday	26	۲۰	۶	دوشنبه
خردادروز: جشن خردادگان				
<hr/>				
Tuesday	27	۲۱	۷	سه‌شنبه
<hr/>				
Wednesday	28	۲۲	۸	چهارشنبه
<hr/>				
Thursday	29	۲۳	۹	پنجشنبه
<hr/>				
Friday	30	۲۴	۱۰	آدینه
<hr/>				

May 2008	جمادی الاول ۱۴۲۹	خرداد ۱۳۸۷
Saturday 31	۲۵	۱۱ شنبه
Sunday June	۲۶	۱۲ یکشنبه
Monday 2	۲۷	۱۳ دوشنبه
Tuesday 3	۲۸ تعطیل	۱۴ سهشنبه
درگذشت آیتاله خمینی، رهبر انقلاب اسلامی		
Wednesday 4	۲۹ تعطیل	۱۵ چهارشنبه
قیام پانزده خرداد		
Thursday 5	جمادی الثانی	۱۶ پنجشنبه
Friday 6	۲	۱۷ آدینه

June 2008

جمادی الثانی ۱۴۲۹

خرداد ۱۳۸۷

Saturday	7	۳	۱۸	شنبه
تعطیل				
شهادت حضرت فاطمه زهرا				
Sunday	8	۴	۱۹	یکشنبه
.				
Monday	9	۵	۲۰	دوشنبه
.				
Tuesday	10	۶	۲۱	سهشنبه
.				
Wednesday	11	۷	۲۲	چهارشنبه
.				
Thursday	12	۸	۲۳	پنجشنبه
.				
Friday	13	۹	۲۴	آدینه
.				

June 2008 جمادی الثانی ۱۴۲۹ خرداد ۱۳۸۷

Saturday	14	۱۰	۲۵	شنبه
<hr/>				
Sunday	15	۱۱	۲۶	یکشنبه
<hr/>				
Monday	16	۱۲	۲۷	دوشنبه
<hr/>				
Tuesday	17	۱۳	۲۸	سهشنبه
<hr/>				
Wednesday	18	۱۴	۲۹	چهارشنبه
<hr/>				
Thursday	19	۱۵	۳۰	پنجشنبه
<hr/>				
Friday	20	۱۶	۳۱	آدینه
<hr/>				

۱۳۸۷^ت

جمادی‌الثانی ۱۴۲۹

June 2008

Saturday	21	۱۷	۱	شنبه	جشن آب‌پاشونک. جشن آغاز تابستان / سال نو در گاهشماری گاهنباری دیدار طلوع خورشید در تقویم آفتابی چارتاقی نیاسر
Sunday	22	۱۸	۲	یک‌شنبه	
Monday	23	۱۹	۳	دوشنبه	
Tuesday	24	۲۰	۴	سه‌شنبه	
Wednesday	25	۲۱	۵	چهارشنبه	
Thursday	26	۲۲	۶	پنج‌شنبه	جشن نیلوفر
Friday	27	۲۳	۷	آدینه	

June 2008	جمادی الثانی ۱۴۲۹	تیر ۱۳۸۷
Saturday 28	۲۴	۸ شنبه
Sunday 29	۲۵	۹ یکشنبه
Monday 30	۲۶	۱۰ دوشنبه
Tuesday July	۲۷	۱۱ سه شنبه
Wednesday 2	۲۸	۱۲ چهارشنبه
Thursday 3	۲۹	۱۳ پنجشنبه تیرروز، جشن تیرگان
Friday 4	رجب	۱۴ آدینه

July 2008

رجب ۱۴۲۹

سیر ۱۳۸۷

Saturday	5	۲	۱۵	شنبه
				جشن خام‌خواری

Sunday	6	۳	۱۶	یک‌شنبه
--------	---	---	----	---------

Monday	7	۴	۱۷	دوشنبه
--------	---	---	----	--------

Tuesday	8	۵	۱۸	سه‌شنبه
---------	---	---	----	---------

Wednesday	9	۶	۱۹	چهارشنبه
-----------	---	---	----	----------

Thursday	10	۷	۲۰	پنج‌شنبه
----------	----	---	----	----------

Friday	11	۸	۲۱	آدینه
--------	----	---	----	-------

July 2008

رجب ۱۴۲۹

سیر ۱۳۸۷

Saturday	12	۹	۲۲	شنبه
<hr/>				
Sunday	13	۱۰	۲۳	یکشنبه
<hr/>				
Monday	14	۱۱	۲۴	دوشنبه
<hr/>				
Tuesday	15	۱۲	۲۵	سه‌شنبه
<hr/>				
Wednesday	16	۱۳	۲۶	چهارشنبه
<hr/>				
تعطیل				
زادروز امام علی				
<hr/>				
Thursday	17	۱۴	۲۷	پنجشنبه
<hr/>				
Friday	18	۱۵	۲۸	آدینه
<hr/>				

July 2008

رجب ۱۴۲۹

تیر ۱۳۸۷

Saturday	19	۱۶	۲۹	شنبه
----------	----	----	----	------

Sunday	20	۱۷	۳۰	یکشنبه
--------	----	----	----	--------

Monday	21	۱۸	۳۱	دوشنبه
--------	----	----	----	--------

Tuesday	22	۱۹	مرداد	سهشنبه
---------	----	----	-------	--------

Wednesday	23	۲۰	۲	چهارشنبه
-----------	----	----	---	----------

Thursday	24	۲۱	۳	پنجشنبه
----------	----	----	---	---------

Friday	25	۲۲	۴	آدینه
--------	----	----	---	-------

July 2008

رجب ۱۴۲۹

مرداد ۱۳۸۷

Saturday	26	۲۳	۵	شنبه
<hr/>				
Sunday	27	۲۴	۶	یکشنبه
<hr/>				
Monday	28	۲۵	۷	دوشنبه
مردادروز، جشن مردادگان				
<hr/>				
Tuesday	29	۲۶	۸	سهشنبه
<hr/>				
Wednesday	30	۲۷	۹	چهارشنبه
تعطیل				
میث پیامبر اسلام				
<hr/>				
Thursday	31	۲۸	۱۰	پنجشنبه
جشن چله تابستان				
<hr/>				
Friday	August	۲۹	۱۱	آدینه
<hr/>				

August 2008	رجب ۱۴۲۹	مرداد ۱۳۸۷
Saturday 2	۳۰	۱۲ شنبه
Sunday 3	شعبان	۱۳ یکشنبه
Monday 4	۲	۱۴ دوشنبه
Tuesday 5	۳	۱۵ سه‌شنبه گاهنبار میدیوشم. جشن میانه تابستان
Wednesday 6	۴	۱۶ چهارشنبه
Thursday 7	۵	۱۷ پنجشنبه
Friday 8	۶	۱۸ آدینه جشن می خواره

August 2008

شعبان ۱۴۲۹

مرداد ۱۳۸۷

Saturday	9	۷	۱۹	شنبه
----------	---	---	----	------

Sunday	10	۸	۲۰	یکشنبه
--------	----	---	----	--------

Monday	11	۹	۲۱	دوشنبه
--------	----	---	----	--------

Tuesday	12	۱۰	۲۲	سهشنبه
---------	----	----	----	--------

Wednesday	13	۱۱	۲۳	چهارشنبه
-----------	----	----	----	----------

Thursday	14	۱۲	۲۴	پنجشنبه
----------	----	----	----	---------

Friday	15	۱۳	۲۵	آدینه
--------	----	----	----	-------

August 2008

شعبان ۱۴۲۹

مرداد ۱۳۸۷

Saturday	16	۱۴	۲۶	شنبه
.				
Sunday	17	۱۵	۲۷	یکشنبه
تعطیل				
زادروز امام قائم				
Monday	18	۱۶	۲۸	دوشنبه
.				
Tuesday	19	۱۷	۲۹	سه‌شنبه
.				
Wednesday	20	۱۸	۳۰	چهارشنبه
.				
Thursday	21	۱۹	۳۱	پنج‌شنبه
.				
Friday	22	۲۰	شهریور	آدینه
فغدیه، جشن خنکی هوا				
.				

August 2008

شعبان ۱۴۲۹

شهریور ۱۳۸۷

Saturday 23

۲۱

۲

شنبه

Sunday 24

۲۲

۳

یکشنبه

جشن کشمین

Monday 25

۲۳

۴

دوشنبه

شهریوردوز، جشن شهریورگان / زادروز دازاب (کودش) / عروج مانی

Tuesday 26

۲۴

۵

سه‌شنبه

Wednesday 27

۲۵

۶

چهارشنبه

Thursday 28

۲۶

۷

پنج‌شنبه

Friday 29

۲۷

۸

آدینه

خزان جشن

August 2008

شعبان ۱۴۲۹

شهریور ۱۳۸۷

Saturday 30

۲۸

۹

شنبه

Sunday 31

۲۹

۱۰

یکشنبه

Monday September

۳۰

۱۱

دوشنبه

Tuesday 2

رمضان

۱۲

سهشنبه

Wednesday 3

۲

۱۳

چهارشنبه

Thursday 4

۳

۱۴

پنجشنبه

Friday 5

۴

۱۵

آدینه

بازار جشن

September 2008

رمضان ۱۴۲۹

شهریور ۱۳۸۷

Saturday	6	۵	۱۶	شنبه
----------	---	---	----	------

Sunday	7	۶	۱۷	یکشنبه
--------	---	---	----	--------

Monday	8	۷	۱۸	دوشنبه
--------	---	---	----	--------

Tuesday	9	۸	۱۹	سهشنبه
---------	---	---	----	--------

Wednesday	10	۹	۲۰	چهارشنبه
-----------	----	---	----	----------

Thursday	11	۱۰	۲۱	پنجشنبه
----------	----	----	----	---------

Friday	12	۱۱	۲۲	آدینه
--------	----	----	----	-------

September 2008

رمضان ۱۴۲۹

شهریور ۱۳۸۷

Saturday	13	۱۲	۲۳	شنبه
----------	----	----	----	------

Sunday	14	۱۳	۲۴	یکشنبه
--------	----	----	----	--------

Monday	15	۱۴	۲۵	دوشنبه
--------	----	----	----	--------

Tuesday	16	۱۵	۲۶	سهشنبه
---------	----	----	----	--------

Wednesday	17	۱۶	۲۷	چهارشنبه
-----------	----	----	----	----------

Thursday	18	۱۷	۲۸	پنجشنبه
----------	----	----	----	---------

Friday	19	۱۸	۲۹	آدینه
--------	----	----	----	-------

September 2008

رمضان ۱۴۲۹

شهریور ۱۳۸۷

Saturday	20	۱۹	۳۰	شنبه
<hr/>				
Sunday	21	۲۰	۳۱	یکشنبه
گانهبار پتیه شهیم. جشن پایان تابستان				
<hr/>				
Monday	22	۲۱	مر	دوشنبه
جشن میتراکانا/ سال نوهخامنشی تعطیل				
شهادت امام علی				
<hr/>				
Tuesday	23	۲۲	۲	سه‌شنبه
<hr/>				
Wednesday	24	۲۳	۳	چهارشنبه
<hr/>				
Thursday	25	۲۴	۴	پنج‌شنبه
<hr/>				
Friday	26	۲۵	۵	آدینه
<hr/>				

September 2008	رمضان ۱۴۲۹	مهر ۱۳۸۷
Saturday 27	۲۶	۶ شنبه
Sunday 28	۲۷	۷ یکشنبه
Monday 29	۲۸	۸ دوشنبه
Tuesday 30	۲۹	۹ سه‌شنبه
Wednesday October	شوال تعطیل	۱۰ چهارشنبه
عید فطر		
Thursday 2	۲	۱۱ پنجشنبه
Friday 3	۳	۱۲ آدینه
آیین قالیشوین اردهان. بازماندی از تیرگان		

October 2008

شوال ۱۴۲۹

مهر ۱۳۸۷

Saturday	4	۴	۱۳	شنبه
تیرروز، جشن تیرروزی				
<hr/>				
Sunday	5	۵	۱۴	یکشنبه
<hr/>				
Monday	6	۶	۱۵	دوشنبه
<hr/>				
Tuesday	7	۷	۱۶	سه‌شنبه
مهرروز، جشن مهرگان				
<hr/>				
Wednesday	8	۸	۱۷	چهارشنبه
<hr/>				
Thursday	9	۹	۱۸	پنج‌شنبه
<hr/>				
Friday	10	۱۰	۱۹	آدینه
<hr/>				

October 2008	شوال ۱۴۲۹	مهر ۱۳۸۷
Saturday 11	۱۱	۲۰ شنبه
Sunday 12	۱۲	۲۱ یکشنبه دام دوز. جشن دام دوزی / جشن پیروزی کاوه و فریدون
Monday 13	۱۳	۲۲ دوشنبه
Tuesday 14	۱۴	۲۳ سه شنبه
Wednesday 15	۱۵	۲۴ چهارشنبه
Thursday 16	۱۶	۲۵ پنجشنبه
Friday 17	۱۷	۲۶ آدینه

October 2008	شوال ۱۴۲۹	مهر ۱۳۸۷
Saturday 18	۱۸	۲۷ شنبه
Sunday 19	۱۹	۲۸ یکشنبه
Monday 20	۲۰	۲۹ دوشنبه
Tuesday 21	۲۱	۳۰ سهشنبه
Wednesday 22	۲۲	آبان چهارشنبه
Thursday 23	۲۳	۲ پنجشنبه
Friday 24	۲۴	۳ آدینه

October 2008

شوال ۱۴۲۹

آبان ۱۳۸۷

Saturday	25	۲۵	۴	شنبه
تعطیل				
شهادت امام جعفر صادق				
Sunday	26	۲۶	۵	یکشنبه
.				
Monday	27	۲۷	۶	دوشنبه
.				
Tuesday	28	۲۸	۷	سهشنبه
.				
Wednesday	29	۲۹	۸	چهارشنبه
.				
Thursday	30	۳۰	۹	پنجشنبه
.				
Friday	31	ذیقعه	۱۰	آدینه
آبان روز: جشن آبانگان				

November 2008

ذيقعدہ ۱۴۲۹

آبان ۱۳۸۷

Saturday	1	۲	۱۱	شنبه
----------	---	---	----	------

Sunday	2	۳	۱۲	یکشنبه
--------	---	---	----	--------

Monday	3	۴	۱۳	دوشنبه
--------	---	---	----	--------

Tuesday	4	۵	۱۴	سهشنبه
---------	---	---	----	--------

Wednesday	5	۶	۱۵	چهارشنبه
				گاهنبار آیاترم. جشن میانه پاییز

Thursday	6	۷	۱۶	پنجشنبه
----------	---	---	----	---------

Friday	7	۸	۱۷	آدینه
--------	---	---	----	-------

November 2008

ذيقعدہ ۱۴۲۹

آبان ۱۳۸۷

Saturday	8	۹	۱۸	شنبه
.				
Sunday	9	۱۰	۱۹	یکشنبه
.				
Monday	10	۱۱	۲۰	دوشنبه
.				
Tuesday	11	۱۲	۲۱	سهشنبه
.				
Wednesday	12	۱۳	۲۲	چهارشنبه
.				
Thursday	13	۱۴	۲۳	پنجشنبه
.				
Friday	14	۱۵	۲۴	آدینه
.				

November 2008

ذيقعدہ ۱۴۲۹

آبان ۱۳۸۷

Saturday	15	۱۶	۲۵	شنبه
----------	----	----	----	------

Sunday	16	۱۷	۲۶	یکشنبه
--------	----	----	----	--------

Monday	17	۱۸	۲۷	دوشنبه
--------	----	----	----	--------

Tuesday	18	۱۹	۲۸	سهشنبه
---------	----	----	----	--------

Wednesday	19	۲۰	۲۹	چهارشنبه
-----------	----	----	----	----------

Thursday	20	۲۱	۳۰	پنجشنبه
----------	----	----	----	---------

Friday	21	۲۲	آز	آدینه آذر جشن
--------	----	----	----	------------------

November 2008

ذيقعدہ ۱۴۲۹

آز ۱۳۸۷

Saturday	22	۲۳	۲	شنبه
----------	----	----	---	------

Sunday	23	۲۴	۳	یکشنبه
--------	----	----	---	--------

Monday	24	۲۵	۴	دوشنبه
--------	----	----	---	--------

Tuesday	25	۲۶	۵	سه‌شنبه
---------	----	----	---	---------

Wednesday	26	۲۷	۶	چهارشنبه
-----------	----	----	---	----------

Thursday	27	۲۸	۷	پنج‌شنبه
----------	----	----	---	----------

Friday	28	۲۹	۸	آدینہ
--------	----	----	---	-------

November 2008 ذیقعدہ ۱۴۲۹ آفر ۱۳۸۷

Saturday 29 ۳۰ ۹ شنبہ
آذرروز، جشن آذرگان

Sunday 30 ذیحجہ ۱۰ یکشنبه

Monday December ۲ ۱۱ دوشنبہ

Tuesday 2 ۳ ۱۲ سه‌شنبه

Wednesday 3 ۴ ۱۳ چهارشنبه

Thursday 4 ۵ ۱۴ پنجشنبه

Friday 5 ۶ ۱۵ آدینہ

December 2008

ذیحجه ۱۴۲۹

آز ۱۳۸۷

Saturday	6	۷	۱۶	شنبه
.				
Sunday	7	۸	۱۷	یکشنبه
.				
Monday	8	۹	۱۸	دوشنبه
.				
Tuesday	9	۱۰	۱۹	سهشنبه
تعطیل				
عید قربان				
Wednesday	10	۱۱	۲۰	چهارشنبه
روز جهانی حقوق بشر.				
Thursday	11	۱۲	۲۱	پنجشنبه
.				
Friday	12	۱۳	۲۲	آدینه
.				

December 2008

ذیحجه ۱۴۲۹

آز ۱۳۸۷

Saturday	13	۱۴	۲۳	شنبه
----------	----	----	----	------

Sunday	14	۱۵	۲۴	یکشنبه
--------	----	----	----	--------

Monday	15	۱۶	۲۵	دوشنبه
--------	----	----	----	--------

Tuesday	16	۱۷	۲۶	سهشنبه
---------	----	----	----	--------

Wednesday	17	۱۸	۲۷	چهارشنبه
		تعطیل		

عید غدیر

Thursday	18	۱۹	۲۸	پنجشنبه
----------	----	----	----	---------

Friday	19	۲۰	۲۹	آدینه
--------	----	----	----	-------

آز ۱۳۸۷

ذیحجه ۱۴۲۹

December 2008

Saturday	20	۲۱	۳۰	شنبه
جشن شب یلدا (چله) / گاهنبار میدیازم. جشن میانه سال و پایان پاییز				
<hr/>				
Sunday	21	۲۲	دی	یکشنبه
روز میلاد خودشید. جشن خرم‌دوز / نخستین جشن دیگان. دیدار طلوع خودشید در تقویم آفتابی چارتاقی نیاسر				
<hr/>				
Monday	22	۲۳	۲	دوشنبه
<hr/>				
Tuesday	23	۲۴	۳	سه‌شنبه
<hr/>				
Wednesday	24	۲۵	۴	چهارشنبه
<hr/>				
Thursday	25	۲۶	۵	پنج‌شنبه
بازار جشن				
<hr/>				
Friday	26	۲۷	۶	آدینه
<hr/>				

December 2008		ذیحجه ۱۴۲۹		دی ۱۳۸۷	
Saturday	27	۲۸	۷	شنبه	
Sunday	28	۲۹	۸	یکشنبه دی به آذرروز. دومین جشن دیگان	
Monday	29	محرم ۱۴۳۰	۹	دوشنبه	
آغاز سال ۱۴۳۰ هجری قمری					
Tuesday	30	۲	۱۰	سه‌شنبه	
Wednesday	31	۳	۱۱	چهارشنبه	
Thursday	January 2009	۴	۱۲	پنج‌شنبه	
آغاز سال ۲۰۰۹ میلادی					
Friday	2	۵	۱۳	آدینه	

January 2009

محرم ۱۴۳۰

دی ۱۳۸۷

Saturday	3	۶	۱۴	شنبه
سیرسود. جشن گیاه‌خواری				
Sunday	4	۷	۱۵	یک‌شنبه
جشن پیکرتراشی / دی به مهرروز. سومین جشن دیگان				
Monday	5	۸	۱۶	دوشنبه
جشن درامزینان. جشن درفش‌ها				
Tuesday	6	۹	۱۷	سه‌شنبه
تعطیل				
تاسوعا				
Wednesday	7	۱۰	۱۸	چهارشنبه
تعطیل				
عاشورا				
Thursday	8	۱۱	۱۹	پنج‌شنبه
Friday	9	۱۲	۲۰	آدینه

January 2009

محرم ۱۴۳۰

دی ۱۳۸۷

Saturday	10	۱۳	۲۱	شنبه
----------	----	----	----	------

Sunday	11	۱۴	۲۲	یکشنبه
--------	----	----	----	--------

Monday	12	۱۵	۲۳	دوشنبه
دی به دین دوز، چهارمین جشن دیگان				

Tuesday	13	۱۶	۲۴	سه‌شنبه
---------	----	----	----	---------

Wednesday	14	۱۷	۲۵	چهارشنبه
-----------	----	----	----	----------

Thursday	15	۱۸	۲۶	پنج‌شنبه
----------	----	----	----	----------

Friday	16	۱۹	۲۷	آدینه
--------	----	----	----	-------

January 2009

محرم ۱۴۳۰

دی ۱۳۸۷

Saturday	17	۲۰	۲۸	شنبه
----------	----	----	----	------

Sunday	18	۲۱	۲۹	یکشنبه
--------	----	----	----	--------

Monday	19	۲۲	۳۰	دوشنبه
--------	----	----	----	--------

Tuesday	20	۲۳	بهمن	سهشنبه زادروز فردوسی
---------	----	----	------	-------------------------

Wednesday	21	۲۴	۲	چهارشنبه بهمن‌روز، جشن بهمنگان
-----------	----	----	---	-----------------------------------

Thursday	22	۲۵	۳	پنجشنبه
----------	----	----	---	---------

Friday	23	۲۶	۴	آدینه
--------	----	----	---	-------

January 2009

محرم ۱۴۳۰

بهمن ۱۳۸۷

Saturday 24

۲۷

۵

شنبه

جشن نوسرلا

Sunday 25

۲۸

۶

یکشنبه

Monday 26

۲۹

۷

دوشنبه

Tuesday 27

۳۰

۸

سه‌شنبه

Wednesday 28

صفر

۹

چهارشنبه

Thursday 29

۲

۱۰

پنج‌شنبه

آبان‌روز، جشن سده، آتش‌افروزی بر بام‌ها، نمایش بازی همگانی

Friday 30

۳

۱۱

آدینه

January 2009

صفر ۱۴۳۰

بهمن ۱۳۸۷

Saturday 31 ۴ ۱۲ شنبه

Sunday February ۵ ۱۳ یکشنبه

Monday 2 ۶ ۱۴ دوشنبه

Tuesday 3 ۷ ۱۵ سهشنبه
جشن میانه زمستان

Wednesday 4 ۸ ۱۶ چهارشنبه

Thursday 5 ۹ ۱۷ پنجشنبه

Friday 6 ۱۰ ۱۸ آدینه

February 2009

صفر ۱۴۳۰

بهمن ۱۳۸۷

Saturday	7	۱۱	۱۹	شنبه
.				
Sunday	8	۱۲	۲۰	یکشنبه
.				
Monday	9	۱۳	۲۱	دوشنبه
.				
Tuesday	10	۱۴	۲۲	سهشنبه
		تعطیل	بادروز جشن بادرودی	
پیروزی انقلاب اسلامی				
Wednesday	11	۱۵	۲۳	چهارشنبه
.				
Thursday	12	۱۶	۲۴	پنجشنبه
.				
Friday	13	۱۷	۲۵	آدینه
.				

February 2009

صفر ۱۴۳۰

بهمن ۱۳۸۷

Saturday	14	۱۸	۲۶	شنبه
----------	----	----	----	------

Sunday	15	۱۹	۲۷	یکشنبه
--------	----	----	----	--------

Monday	16	۲۰	۲۸	دوشنبه
		تعطیل		

اربعین

Tuesday	17	۲۱	۲۹	سه‌شنبه
---------	----	----	----	---------

Wednesday	18	۲۲	۳۰	چهارشنبه
-----------	----	----	----	----------

Thursday	19	۲۳	اسفند	پنجشنبه
			جشن اسفندی / جشن آبسالان، بهار جشن / نمایش بازی همگانی	

Friday	20	۲۴	۲	آدینه
--------	----	----	---	-------

February 2009

صفر ۱۴۳۰

اسفند ۱۳۸۷

Saturday	21	۲۵	۳	شنبه
----------	----	----	---	------

Sunday	22	۲۶	۴	یکشنبه
--------	----	----	---	--------

Monday	23	۲۷	۵	دوشنبه
اسفندروز، جشن اسفندگان، گرامیداشت زمین و بانوان / جشن برزگران				

Tuesday	24	۲۸	۶	سهشنبه
تعطیل				
درگذشت پیامبر اسلام / شهادت امام حسن مجتبی				

Wednesday	25	۲۹	۷	چهارشنبه
-----------	----	----	---	----------

Thursday	26	۳۰	۸	پنجشنبه
تعطیل				
شهادت امام رضا				

Friday	27	ربیع الاول	۹	آدینه
--------	----	------------	---	-------

February 2009	ربيع الاول ١٤٣٠	اشهر ١٣٨٧
Saturday 28	٢	١٠ شنبه جشن و جشنکام
Sunday March	٣	١١ يكشنبه
Monday 2	٤	١٢ دوشنبه
Tuesday 3	٥	١٣ سه شنبه
Wednesday 4	٦	١٤ چهارشنبه
Thursday 5	٧	١٥ پنجشنبه
Friday 6	٨	١٦ آدینه

March 2009

ربيع الاول ١٤٣٠

اسفند ١٣٨٧

Saturday	7	٩	١٧	شنبه
----------	---	---	----	------

Sunday	8	١٠	١٨	یکشنبه
--------	---	----	----	--------

روز جهانی زن.

Monday	9	١١	١٩	دوشنبه جشن نوزوز دودها
--------	---	----	----	---------------------------

Tuesday	10	١٢	٢٠	سهشنبه جشن گلدان
---------	----	----	----	---------------------

Wednesday	11	١٣	٢١	چهارشنبه
-----------	----	----	----	----------

Thursday	12	١٤	٢٢	پنجشنبه
----------	----	----	----	---------

Friday	13	١٥	٢٣	آدینه
--------	----	----	----	-------

March 2009

ربيع الاول ١٤٣٠

اشهر ١٣٨٧

Saturday 14 ١٤ ٢٤ شنبه

Sunday 15 ١٧ ٢٥ يكشنبه

پايان سرايش شاهنامه
تعطيل

زادروز پيامبر اسلام و امام جعفر صادق

Monday 16 ١٨ ٢٦ دوشنبه

فروردگان

Tuesday 17 ١٩ ٢٧ سهشنبه

چارشنبه سوزی، جشن شب چارشنبه آخر

Wednesday 18 ٢٠ ٢٨ چهارشنبه

چارشنبه آخر

Thursday 19 ٢١ ٢٩ پنجشنبه

تعطيل

ملی شدن صنعت نفت ایران

Friday 20 ٢٢ ٣٠ آدینه

گاهنبار همسپتملام، جشن پایان زمستان (در آخرین روز سال)

پیوست

چکیده‌ای در باره گاهشماری جلالی

رضا مرادی غیاث آبادی

این گفتار در اصل به خواست آقای دکتر پرویز رجبی و برای مجموعه ده جلدی تاریخ دوره اسلامی ایران به نام «سده‌های گمشده» نوشته شده است.

گاهشماری جلالی که به نام‌های «ملک‌شاهی»، «سلطانی» و «محدث» نیز نامیده می‌شود، یک نظام گاهشماری خورشیدی اعتدالی است که در زمان سلطان جلال‌الدین ملک‌شاه سلجوقی (۴۸۵ تا ۴۶۵ هجری قمری) آغاز به تنظیم شده و نام‌های گوناگون آن نیز از نام و لقب‌های ملک‌شاه برگرفته شده است.

ساختار بنیادین این گاهشماری بر مبنای سنت‌های دیرین گاهشماری‌های ایرانی و با تأکید خاص بر انطباق نوروز یا روز نخست سال با نقطه اعتدال بهاری بوده است.

گاهشماری جلالی را می‌توان نتیجه و محصول نهایی کوشش‌های بسیار دیرینه و پرسابقه ایرانیان برای دستیابی به تقویمی اعتدالی که حداکثر دقت و انطباق با تقویم طبیعی را داشته باشد، دانست. این گاهشماری، شکل نهایی و اصلاح شده گاهشماری‌های «معتضدی»، «فارسیه»، «خراجی» و

دیگر سامانه‌هایی است که در سده‌های سوم تا پنجم هجری برای تثبیت نوروز در اعتدال بهاری به کار می‌رفته‌اند و فاقد دقت کافی، و یا بدون قابلیت محاسباتی نظری برای سال‌های پیشین و پسین بوده‌اند. در آن زمان (یعنی در اواخر سده پنجم) تقویم یزدگردی نیز به دلیل فقدان کیسه‌گیری‌های یک ماه در هر صد و بیست سال، عملاً از قاعده محاسباتی خود خارج شده؛ در حالیکه در نظام اصلی خود نیز بدون دقت کافی بوده و تا یک ماه با تقویم طبیعی دچار اختلاف می‌شده است. گاهشماری هجری خورشیدی فعلی ایران نیز ادامه همان گاهشماری جلالی است و تاکنون دقیق‌تر از آن در جهان به وجود نیامده است.

فرایند تنظیم گاهشماری جلالی و زیج پیوسته به آن که «زیج ملک شاهی» نامیده می‌شده است، در زمان ملک‌شاه سلجوقی و به احتمال تحت تأثیر وزیرش خواجه نظام‌الملک در شهر اصفهان (یا شهر ری) و با شرکت گروهی از تقویم‌شناسان مشهور آن زمان همچون «ابومظفر اسفزاری»، «ابوعباس لوکری»، «محمد بن احمد معموری»، «میمون بن نجیب واسطی» و «ابن کوشک بیهقی مباحی» به سرپرستی «عمر خیام» آغاز شد؛ در حالیکه عبدالرحمان خازنی (خدمتکار خزانه‌دار مرو) که بنا به علایق شخصی و غیر حرفه‌ای به مطالعه در تقویم می‌پرداخت، بطور مستقل در شهر مرو به محاسباتی جداگانه پرداخت و نتیجه پژوهش خود و از جمله شیوه سنجش نوروز را برای گروه خیام فرستاد. مشهور است که بخشی از محاسبات خازنی از سوی این گروه پذیرفته شده و به رسمیت شناخته شد.

مبدأ تأسیس تقویم جلالی برابر است با سال ۴۷۱ هجری قمری، ۴۴۸ یزدگردی، ۴۶۸ خراجی و ۱۰۷۹ میلادی ژولی. فاصله بین التاریخین مبدأ تقویم جلالی با مبدأ هجری قمری ۱۶۶۷۹۷ روز، با مبدأ تقویم یزدگردی ۱۶۳۱۷۳ روز، با مبدأ خراجی ۱۷۰۹۳۳ روز، با مبدأ گاهشماری میلادی ژولی ۳۹۳۸۱۳ روز و با مبدأ (سلوکی) ۵۰۷۴۹۷ روز است.

تطبیق روز نخست این تقویم یا «نوروز جلالی / نوروز سلطانی» با نقطه اعتدال بهاری بر اساس تعریفی مشخص از طول سال متوسط اعتدالی، اصل ثابت و نهادین در گاهشماری جلالی و یکی از اهداف بنیادگزاران آن بوده است. بنا به گزارش عبدالعلی محمد بن حسن بیرجندی در «شرح سی فصل» و «شرح زیچ جدید سلطانی»، خواجه نصیر طوسی در «زیچ ایلخانی»، نویسنده ناشناس در «ربیع المنجمین» و الغ بیک در «زیچ الغ بیک»، در این گاهشماری نه تنها طول سال با تقویم طبیعی برابری دارد، بلکه طول هر فصل نیز به دلیل کوشش برای انطباق روزهای هر ماه خورشیدی با مدت زمان توقف خورشید در برج‌های همزمان آن، با طول فصل‌های طبیعی برابری داشته و نقاط اعتدال و انقلابین درست در ابتدای هر فصل تقویم جلالی واقع می‌شوند. در نتیجه مجموع روزهای هر یک از سه‌ماه‌های نخست و دوم سال (بهار و تابستان) برابر با ۹۳ روز، مجموع روزهای سه‌ماهه سوم (پاییز) ۹۰ روز و مجموع روزهای سه‌ماهه سوم (زمستان) ۸۹ روز است که کاملاً با تقویم طبیعی برابری دارد و این ویژگی بسیار مهم و بی‌نظیر تقویم جلالی است که در دیگر تقویم‌ها دیده نمی‌شود.

در تعریف نوروز جلالی یا مبدأ آغاز سال نو می‌توان بنا به تعریف کامل و کوتاه خواجه نصیر طوسی، الخ بیک و ملا مظفر گنابادی گفت که نوروز جلالی یا سلطانی، روزی است که خورشید تا زمان عبور از نصف‌النهار محل به نقطه اعتدال بهاری رسیده باشد.

گروه خیام، روز اعتدال بهاری شش ماه پیش از هجرت (۱۹ مارس سال ۶۲۲ میلادی ژولی) را به عنوان نقطه آغاز سالشماری برگزید و از نام‌های ایرانی برای نامگذاری برابره‌های ماهی دوازده برج سالیانه بهره برد.

در زمینه نظام کیسه‌گیری در گاهشماری جلالی برای افزودن کسر سال و گزینش سال‌های ۳۶۶ روزه، منابع موجود شیوه‌های گوناگونی از تعریف طول سال و قاعده کیسه‌گیری را به دست می‌دهند. شیوه‌های پیشنهادی یا گزارشی خواجه نصیر طوسی، عبدالرحمان خازنی، حسن بن حسین شاهنشاه سمنانی، عبدالعلی بیرجندی، میرم چلبی و قطب‌الدین شیرازی تا اندازه‌ای با یکدیگر تفاوت دارند. اما همگی آنها بر وجود کیسه‌های خماسی که یکی دیگر از مهمترین ویژگی‌های گاهشماری جلالی است، تأکید دارند. به گمان این نگارنده و با در نظر داشتن فرض‌های بنیادین این گاهشماری در تطبیق طول سال و فصل‌ها با تقویم طبیعی و دارا بودن قابلیت محاسبات نظری برای هر سال مفروض در گذشته و آینده، شیوه یکسان ذبیح بهروز و احمد بیرشک (۶۸۳ کیسه در یک دوره ۲۸۲۰ ساله) برغم وجود پاره‌ای انتقادهای، بهترین و کاراترین شیوه اجرای کیسه‌های جلالی و هجری خورشیدی است.

دو یادداشت دیگر:

- بنیاد محاسباتی در هر نظام گاهشماری خورشیدی، عبارت است از یافتن تعداد (x) سال‌های برجی که همه تعداد روزهای متوسط (y) را با دقتی معین در بر می‌گیرد. ضریب مفروض این مقدار، در گاهشماری ایرانی ۰/۲۴۲۱۹۹ روز دانسته شده است.

- طول سال، مانند طول شبانروز متغیر است. همانگونه که در تقسیم شبانروز، از زمان متوسط (۲۴ ساعت کامل) استفاده می‌شود، در محاسبات تقویمی نیز طول سال متوسط بکار گرفته می‌شود. هر نظام گاهشماری خورشیدی، تعریفی خاص از طول متوسط سال و قاعده کیسه‌گیری دارد که در گاهشماری ایرانی عبارت است از: ۳۶۵ روز و ۵ ساعت و ۴۸ دقیقه و ۴۶ ثانیه. طول متغیر سال (آنگونه که در تقویم رسمی ایران بکار می‌رود) در هیچیک از گاهشماری‌های جهان تعریف نشده و اصولاً تقویم، محصول تعریف یک نظام گاهشماری از طول متوسط سال و شیوه کیسه‌گیری آن است. طول متغیر، کاربردی در تقویم ندارد و ارزش گاهشماری ایرانی در اندازه‌گیری دقیق طول سال متوسط تعریف شده آن است.

برای آگاهی بیشتر بنگرید به:

اکرمی، موسی، گاهشماری ایرانی، تهران، دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۳۸۰.

بهروز، ذبیح، تقویم و تاریخ در ایران، تهران، ۱۳۳۱.
بیرشک، احمد، گاهشماری ایرانی، تهران، بنیاد دانشنامه فارسی، ۱۳۷۹.

حیدری ملایری، محمد، نگاهی نو به گاهشماری ایرانی،
وبسایت شخصی (از ایشان برای انجام چندین گفتگو
در زمینه اختلاف نظرها در نظام کیسه‌گیری
گاهشماری ایرانی سپاسگزارم).
تقی‌زاده، حسن، گاهشماری در ایران قدیم، تهران،
کتابخانه طهران، ۱۳۱۶.
عبدالمهی، رضا، تاریخ تاریخ در ایران، چاپ دوم، تهران،
امیرکبیر، ۱۳۷۵.
مرادی غیاث‌آبادی، راهنمای زمان جشن‌ها و
گردهمایی‌های ملی ایران باستان، ۱۳۸۴.
مرادی غیاث‌آبادی، نوروزنامه - پنجاه گفتار در زمینه
پژوهش‌های ایرانی، ۱۳۸۶.
نبئی، ابوالفضل، گاهشماری در تاریخ، تهران، سمت،
۱۳۸۱.

Richards, E. G., Mapping Time- the Calendar and its
History, Oxford, 1998.

Youshkevitch, A. P. & Rosenfeld, B. A., al-
Khayyami, Dictionary of Scientific Biography, VIII,
1973.